

nik meg. S ez egyaránt érvényes a kis szerepek alakítóira s a főszereplőkre: Koltay Jánosra és Piros Ildikóra, Hirtling Istvánra és Mácsay Pálra. Egyedül a három japán áltábornokot alakító színész (Székhelyi József, Pusztaszeri Kornél, Szerednyey Béla) találta el azt a stílust, melyet a darab kínál, figurájuk kiismerhetetlen, ugyanakkor érzékelteték szellemi voltát is.

Mindezek után felmerül a kérdés: mi köze van a nézőnek ma ehhez a darabhoz, ehhez az előadáshoz? Sajnos, semmi. Holott lehetne. De hát Krležát játszani nem könnyű, Krleža-adaptációt pedig különösen nem, pláne ha az csak emlékeztet az író nagy drámai opusaira, s ha a színházi alkotók sem gondoltak bele igazán abba, hogy miről szólhatott volna a mű. Maradt tehát az üres forma. Ez legalább látványos. De édeskevéssé.

NÁNAY István

KÉPZŐMŰVÉSZET

GÁLICS ISTVÁNROL

Egyelőre maradjunk csak a külsőségeknél és gyönyörködünk a fa eredetében, a lepkeszárnyak erezetében, a hegedű formájában, mely a megszólalásig emlékeztet a női test körvonalára, és hagyjuk békében a muravidéki emberek, a muravidéki magyarok lelkiállapotát. Gyönyörködünk az apró repedésekben, rovátkákban, a rovarok karmizsálásában, kaparászásában. Mert a lendvai Gálics István sem akart egyebet, csak gyönyörködni mindabban, amivel a természet ajándékozza meg az embereket, amivel a természet ajándékozza meg önmagát.

A képzőművészek másként látják a színeket: többet tudnak a színekről; számukra egy-egy szín fölbukkanása örömet jelenthet, a gyönyör forrását jelentheti...

Gálics a lepkék szárnyán tanulmányozta a színeket, gyönyörködött bennük. Mert a lepkék szárnyán minden szín a helyén van, egyik szín sem jelenhet meg véletlenül; ott mindegyik tarka foltnak funkciója van, mindegyik szín az életet szolgálja. A fennmaradást! És legszebbek a születés színei: nincs szebb színjelenség a gubóból kibújó lepke születéstől nedves szárnyainál. Aki azt látni akarja, annak a lepkekellető közelében a helye.

Gálics István gimnazista kora óta gyűjti, tenyészt a lepkéket, rovarokat. Szlovénia legnagyobb egzotikus lepkegyűjteménye az övé. Büszkén mutatta gyűjteményét, azt, hogyan is kell préselni, kivasalni a törekeny szárnyakat: hihetetlenül nagy türelem, kitartás kell hozzá. – Nem véletlenül lettem képzőművész – szolta el magát a lepkeszárnyak színes erdeje fölött.

Igen, Gálics nem véletlenül lett grafikus, nem véletlenül fordult épp az egyik legősibb és legnagyobb precizitást, türelmet, szakmai fölkészültséget igénylő grafikai eljárás, a színes fametszet világa felé a 70-es évek elején.

A 70-es években a szitanyomás volt a legdivatosabb grafikai eljárás képzőművészeink körében. Akkoriban a színes fametszetek készítése elavult dolognak, különködésnek

számított. Persze, csak azok körében, akik haladni akartak a korrallal, akik mindenáron korszerűek akartak lennie, akik a divattól várták a fontos impulzusokat, akik kirakatba kíváncskodtak, akik a könnyebb ellenállást, a dolog könnyebbik felét választották.

Az 1944-ben Lendván született Gálics István a dolog nehezebbik felét választotta. Jó iskolában tanult, 1971-ben szerzett oklevelet a ljubljani képzőművészeti akadémián, a grafikai mesterkurzust (R. Debenjak professzor tanítványa volt) 1974-ben fejezte be. Azóta Lendván él és alkot. Nagyapja egykori házában rendezte be grafikai műhelyét, és az a ház, mely valamikor az üllő csengésétől volt hangos – a nagyapa ugyanis kovácsmester volt –, most a szlovéniai magyar értelmiségiek egyik gócpontja. Abban a házban a régi tányérok, köcsögök, fogászati műszerek, gyertyatartók, lámpák, lakatok, öntőformák, patikaedények, üvegcsék, órák, kulcsok, pisztolyok, koppantók, gereberek, kuglófsütők, szüretelőkések, fateknők stb. között beszélnek meg ügyes-bajos dolgaikat a Muravidék alkotói, azok az írók és költők, akiknek könyveit a házigazda illusztrálja. Gálics lenyűgöző szakmai felkészültséggel és művészi alázattal alkot. Lepkéi, hegedűi, fölaprított hegedűkből összeálló tájképei (a dimbes-dombos Muravidéket idéző tájképei), följegyzései, fossziliái, a saját és a környezetében élő emberek közérzetét, természet utáni sóvárgását, természettel való kapcsolatát tükrözik igen hitelesen, arra figyelmeztetve, hogy mindaz, ami korszerű, egyben archaikus, és fordítva: mindaz, ami archaikus, egyben korszerű is.

Mostanában ismét divatosá váltak a régi technikák, a mesterségbeli tudás újból követelmény. És a nagyméretű színes fametszeteket készítő, ezt a legősibb grafikai eljárást alkalmazó Gálics István méltán tartozik az ország grafikusaik élvonalába. Művészetét az utóbbi években Japánban is megbecsülik: alkotásaival nagy sikert aratott a tokiói, vajkajamai és kamagavai tárlatokon.

TARI István

